

Valsts atbalsts – Īrija ir piešķirusi Apple pretlikumīgus nodokļu atvieglojumus aptuveni 13 miljardu eiro apmērā

Briselē, 2016. gada 30. augustā

Eiropas Komisija ir secinājusi, ka Īrija piešķirusi Apple nepamatotus nodokļu atvieglojumus aptuveni 13 miljardu eiro apmērā. Saskaņā ar ES valsts atbalsta noteikumiem tā ir pretlikumīga rīcība, jo tas, salīdzinot ar citiem uzņēmumiem, ļāva Apple maksāt ievērojami mazākus nodokļus. Īrijai tagad ir jāatgūst nelikumīgais atbalsts.

Par konkurences politiku atbildīgā komisāre Margrēte Vestagere sacīja: *"Dalībvalstis nevar piešķirt nodokļu atvieglojumus atsevišķiem uzņēmumiem – saskaņā ar ES valsts atbalsta noteikumiem tas ir pretlikumīgi. Komisijas veiktajā izmeklēšanā ir secināts, ka Īrija ir piešķirusi Apple pretlikumīgus nodokļu atvieglojumus, kas daudzus gadus ļāva tam maksāt ievērojami mazākus nodokļus, salīdzinot ar citiem uzņēmumiem. Faktiski šāda selektīva attieksme ļāva Apple 2003. gadā no tā Eiropā gūtās peļņas maksāt uzņēmumu ienākuma nodokli 1 % apmērā, kas samazinājās līdz 0,005 % 2014. gadā."*

Pēc padziļinātas valsts atbalsta izmeklēšanas, [kas tika sākta 2014. gada jūnijā](#), Eiropas Komisija ir secinājusi, ka ar diviem nodokļu nolēmumiem, kurus Īrija ir pieņēmusi attiecībā uz *Apple*, ir būtiski un mākslīgi samazināts nodokļu apmērs, kas *Apple* būtu jāmaksā Īrijā kopš 1991. gada. Ar nolēmumiem tika apstiprināts veids, kādā noteicama ar nodokli apliekamā peļņa, ko gūst divi *Apple* grupas Īrijā reģistrēti uzņēmumi (*Apple Sales International* un *Apple Operations Europe*), bet kurš neatbilda reālajai ekonomiskajai situācijai: gandrīz visa peļņa no pārdošanas, ko iegremdēja abi uzņēmumi, iekšēji tika attiecināta uz "galveno biroju". Komisijas vērtējumā konstatēts, ka šie "galvenie biroji" pastāv tikai uz papīra un ka tie nevar būt nesuši tādu peļņu. Saskaņā ar konkrētiem Īrijas nodokļu tiesību aktu noteikumiem (kas vairs nav spēkā) šai uz "galvenajiem birojiem" pārvirzītai peļņai nevienā valstī netika piemēroti nekādi nodokļi. Izmantojot nodokļu nolēmumus apstiprināto pārvirzīšanas metodi, 2003. gadā *Apple* no *Apple Sales International* peļņas uzņēmumu ienākuma nodokli faktiski maksāja tikai 1 % apmērā, kas samazinājās līdz 0,005 % 2014. gadā.

Šī nodokļu jomā selektīvā Īrijas attieksme pret *Apple* ir pretlikumīga saskaņā ar ES valsts atbalsta noteikumiem, jo tā piešķir *Apple* būtiskas priekšrocības, salīdzinot ar citiem uzņēmumiem, kuriem piemēro to pašu valsts nodokļu režīmu. Komisija var likt atgūt nelikumīgi piešķirtu valsts atbalstu par desmit gadu laikposmu, skaitot no dienas, kad Komisija 2013. gadā iesniedza pirmo informācijas pieprasījumu. Īrijai tagad ir jāatgūst no *Apple* nesamaksātie nodokļi Īrijā par laikposmu no 2003. gada līdz 2014. gadam par kopējo summu aptuveni 13 miljardi eiro, kā arī procenti.

Faktiski Īrijas nodokļu režīms ļāva *Apple* izvairīties no nodokļu maksāšanas par gandrīz visu peļņu, kas tika gūta no *Apple* ražojumu pārdošanas visā ES vienotajā tirgū. Tas bija iespējams, jo *Apple* izlēma attiecināt visus pārdošanas apjomus uz Īriju, nevis valstīm, kurās ražojumi faktiski tika pārdoti. Taču šāda struktūra neietilpst ES valsts atbalsta kontroles tvērumā. Ja citas valstis saskaņā ar savu nodokļu regulējumu prasītu *Apple* maksāt lielāku nodokli par abu uzņēmumu gūto peļņu tajā pašā laikposmā, tas samazinātu summu, kas jāatgūst Īrijai.

Apple nodokļu struktūra Eiropā

Apple Sales International un **Apple Operations Europe** ir divi Īrijā reģistrēti uzņēmumi, kas pilnībā pieder *Apple* grupai, kuru savukārt pilnībā kontrolē ASV mātesuzņēmums *Apple Inc.* Tiem ir tiesības izmantot *Apple* intelektuālo īpašumu, lai pārdotu un ražotu *Apple* produktus ārpus Ziemeļamerikas un Dienvidamerikas, pamatojoties uz tā saukto "izmaksu dalīšanas vienošanos" ar *Apple Inc.* Saskaņā ar šo vienošanos *Apple Sales International* un *Apple Operations Europe* veic ASV esošajam *Apple* ASV gada maksājumus, kas paredzēti pētniecības un izstrādes darbībām, kuras Īrijas uzņēmumu uzdevumā tiek veiktas ASV. Šo maksājumu summa 2011. gadā bija apmēram 2 miljardi ASV dolāru un būtiski palielinājās 2014. gadā. Šīs izmaksas, ko galvenokārt uzņēmās *Apple Sales International*, veidoja vairāk nekā pusi no visām pētniecības darbībām, kuras *Apple* grupa īstenoja ASV nolūkā attīstīt savu intelektuālo īpašumu visā pasaulē. Saskaņā ar piemērojamajiem noteikumiem šīs izmaksas katru gadu tika atskaitītas no *Apple Sales International* un *Apple Operations Europe* reģistrētās peļņas Īrijā.

Apple Sales International un *Apple Operations Europe* ar nodokli apliekamā peļņa Īrijā tika noteikta ar **1991. gadā pieņemtu Īrijas nodokļu nolēmumu**, kuru **2007. gadā** aizstāja ar līdzīgu otru nodokļu nolēmumu. Šis nodokļu režīms tika pārtraukts 2015. gadā, kad *Apple Sales International* un *Apple Operations Europe* mainīja savu struktūru.

Apple Sales International

Apple Sales International ir atbildīgs par *Apple* produktu iepirkšanu no ierīču ražotājiem visā pasaulē un šo ražojumu pārdošanu Eiropā (kā arī Tuvajos Austrumos, Āfrikā un Indijā). *Apple* savas pārdošanas darbības Eiropā ir organizējis tādējādi, ka saskaņā ar līgumu pircēji produktu iegādājās no **Apple Sales International** Īrijā, nevis no veikala, kas fiziski pārdeva produktu pircējam. Šādi *Apple* visus pārdošanas darījumus un peļņu no tiem iegrāmatoja kā pašā Īrijā attiecīgi veiktus darījumus un gūtu peļņu.

Abi Īrijas pieņemtie nodokļu nolēmumi attiecās uz šīs peļņas iekšējo pārvirzīšanu pašā uzņēmumā *Apple Sales International* (bet nevis uz *Apple* pārdošanas darbību Eiropā plašāko organizāciju). Konkrēti nolēmumos tika apstiprināta peļņas pārdale nodokļu vajadzībām Īrijā: atbilstoši saskaņotajai metodei lielākā peļņas daļa uzņēmuma iekšienē tika pārvirzīta prom no Īrijas uz "**galveno biroju**" uzņēmumā *Apple Sales International*. Šis "galvenais birojs" faktiski neatradās nevienā valstī un tam nebija darbinieku vai savu telpu. Tā darbība bija tikai neregulāras valdes sēdes. No *Apple Sales International* peļņas tikai neliela daļa tika pārvirzīta uzņēmuma **Īrijas filiālei**, un tikai par šo daļu tika aprēķināti nodokļi Īrijā. Atlikusī peļņas lielākā daļa tika pārvirzīta "galvenajam birojam", kur tai netika uzlikti nodokļi.

Tādējādi Īrijā tika aprēķināti nodokļi tikai par nelielu *Apple Sales International* peļņas daļu, bet par pārējo nodokļi netika aprēķināti nekur. Piemēram, 2011. gadā (saskaņā ar ASV Senāta atklātajās sēdēs sniegto informāciju) *Apple Sales International* peļņa bija 22 miljardu ASV dolāru apmērā (apmēram 16 miljardi eiro^[1]), taču saskaņā ar nodokļu nolēmuma noteikumiem Īrijā tikai aptuveni 50 miljoni eiro tika uzskatīti par peļņu, kura būtu apliekama ar nodokli, tādējādi par peļņu 15,95 miljardu eiro apmērā nodokļi netika aprēķināti vispār. Tā rezultātā *Apple Sales International* Īrijā 2011. gadā uzņēmumu ienākuma nodoklī samaksāja summu, kas bija mazāka par 10 miljoniem eiro – tas atbilst faktiskajai nodokļa likmei aptuveni 0,05 % apmērā no kopējās uzņēmuma gada peļņas. Turpmākajos gados *Apple Sales International* iegrāmatotā peļņa turpināja palielināties, bet peļņa, ko Īrijā uzskatītu par apliekamu ar nodokli saskaņā ar nodokļu nolēmumu noteikumiem, nepalielinājās. Tādējādi šī faktiskā nodokļa likme 2014. gadā samazinājās vēl vairāk – līdz nieka 0,005 %.

Apple Operations Europe

Pamatojoties uz tiem pašiem 1991. gada un 2007. gada nodokļu nolēmumiem, **Apple Operations Europe** tajā pašā laikposmā izmantoja līdzīga nodokļu režīma priekšrocības. Uzņēmums ražoja *Apple* grupai konkrētus datoru modeļus. Lielākā šā uzņēmuma peļņas daļa arī tika pārvirzīta uzņēmuma iekšienē "galvenajam birojam", un par to nekur netika maksāti nodokļi.

Komisijas novērtējums

Nodokļu nolēmumi kā tādi ir pilnīgi likumīgi. Tās ir apstiprinājuma vēstules, ko izdevušas nodokļu iestādes, lai paskaidrotu uzņēmumam, kā tiks aprēķināts tā uzņēmumu ienākuma nodoklis vai kā izmantot īpašus nodokļu noteikumus.

ES valsts atbalsta kontroles uzdevums ir nodrošināt, ka dalībvalstis — ar nodokļu nolēmumiem vai citā veidā — atsevišķiem uzņēmumiem nepiešķir labāku nodokļu režīmu salīdzinājumā ar citiem uzņēmumiem. Konkrētāk, starp uzņēmumiem uzņēmumu grupā un starp viena un tā paša uzņēmuma daļām peļņa ir jāpārvirza tādā veidā, kas atspoguļo reālo ekonomisko situāciju. Tas nozīmē, ka pārvirzīšanai vajadzētu notikt atbilstoši tādām vienošanās, kādas tiek noslēgtas starp savstarpēji nesaistītiem uzņēmumiem saskaņā ar komercnosacījumiem (tā sauktais "**nesaistītu pušu darījuma princips**").

Jo īpaši Komisijas valsts atbalsta izmeklēšana attiecās uz diviem secīgiem nodokļu nolēmumiem, kurus bija pieņēmusi Īrija un ar kuriem tika apstiprināta **metode peļņas pārvirzīšanai uzņēmuma iekšienē**, ko izmantoja abos Īrijā reģistrētajos uzņēmumos *Apple Sales International* un *Apple Operations Europe*. Izmeklēšanā tika izvērtēts, vai apstiprinātā metode katra uzņēmuma ar nodokli apliekamās peļņas aprēķināšanai Īrijā sniedza *Apple* nepamatotas priekšrocības, kas būtu pretlikumīgas saskaņā ar ES valsts atbalsta noteikumiem.

Komisijas izmeklēšanā tika pierādīts, ka ar Īrijas pieņemtajiem nodokļu nolēmumiem tika apstiprināta mākslīga peļņas pārvirzīšana uzņēmuma iekšienē uzņēmumos *Apple Sales International* un *Apple Operations Europe*, **un šādai pārvirzīšanai nebija ne faktiskā, ne ekonomiska pamatojuma**. Nodokļu nolēmumu rezultātā lielākā daļa peļņas, ko no pārdošanas guva *Apple Sales International*, tika pārvirzīta uzņēmuma "galvenajam birojam", taču šim "galvenajam birojam" nebija nekādas

kapacitātes, lai organizētu un vadītu izplatītājdarbību vai jebkādas citas būtiskas darbības šim nolūkam. Tikai *Apple Sales International* **Īrijas filiāle** spēja gūt jebkādus ieņēmumus no tirdzniecības, t.i. *Apple* ražojumu izplatīšanas. Tādēļ *Apple Sales International* peļņu no pārdošanas būtu vajadzējis iegrāmatot Īrijas filiālē un tur arī uzlikt nodokli.

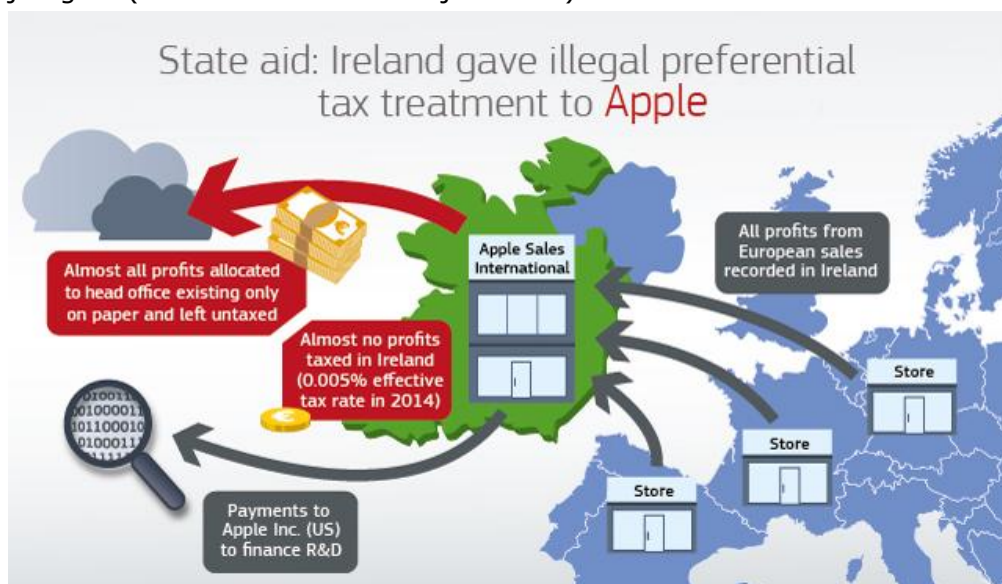
"Galvenajam birojam" nebija savu darbinieku vai telpu. Vienīgās darbības, ko var attiecināt uz "galveno biroju", ir nedaudzi tā valdes locekļu pieņemti lēmumi (daudzi no šiem locekļiem bija pilnas slodzes izpilddirektori *Apple Inc.*) par dividenžu sadali, administratīviem pasākumiem un naudas līdzekļu pārvaldību. Šajās darbības tika gūta peļņa no procentiem, kas, pamatojoties uz Komisijas novērtējumu, ir vienīgā peļņa, ko var attiecināt uz "galvenajiem birojiem".

Līdzīgi tikai *Apple Operations Europe* **Īrijas filiāle** spēja gūt jebkādus ieņēmumus no tirdzniecības, t.i. ražojot *Apple* grupai konkrētus datoru modeļus. Tādēļ *Apple Operations Europe* peļņu no pārdošanas būtu vajadzējis iegrāmatot Īrijas filiālē un tur arī uzlikt nodokli.

Pamatojoties uz šo, Komisija secināja, ka ar Īrijas pieņemtajiem nodokļu nolēmumiem tika apstiprināta mākslīga uzņēmumu *Apple Sales International* un *Apple Operations Europe* peļņas pārvirzīšana to "galvenajiem birojiem", kur par šo peļņu netika maksāti nodokļi. Tā rezultātā nodokļu nolēmumi jāva *Apple* maksāt ievērojami mazākus nodokļus, salīdzinot ar citiem uzņēmumiem, un tas ir pretlikumīgi saskaņā ar ES valsts atbalsta noteikumiem.

Ar šo lēmumu netiek apšaubīta Īrijas vispārējā nodokļu sistēma vai tās uzņēmumu ienākuma nodokļa likme.

Turklāt ne *Apple* nodokļu struktūra Eiropā kopumā, ne tas, vai peļņu būtu vajadzējis iegrāmatot tajās valstīs, kurās faktiski notika pārdošana, nav jautājumi, uz kuriem attiecas ES valsts atbalsta noteikumi. Tomēr, ja peļņa būtu iegrāmatota citās valstīs, tas varētu ietekmēt summas apmēru, kas Īrijai ir jāatgūst (skatīt sīkāku informāciju zemāk).

The infographic is available in high resolution [here](#).

Atgūšana

Principā ES valsts atbalsta noteikumi pieprasa nesaderīga valsts atbalsta atgūšanu, lai pārtrauktu ar atbalstu radīto konkurences izkropļojumu. ES valsts atbalsta noteikumos nav paredzēti naudas sodi, un līdzekļu atgūšana nav sods konkrētajam uzņēmumam. Vienkārši ar to tiek atjaunota tāda pati attieksme kā pret citiem uzņēmumiem.

Savā lēmumā Komisija ir izklāstījusi metodoloģiju, ar kuru aprēķina to nepamatoto konkurences priekšrocību vērtību, ko izmantoja *Apple*. Konkrēti, Īrijai ir jāattiecinā uz katru filiāli visa peļņa, ko šī filiāle ir guvusi no pārdošanas un kas iepriekš netieši bija pārvirzīta attiecīgi *Apple Sales International* un *Apple Operations Europe* "galvenajiem birojiem", un šai atgrieztajai peļņai jāpiemēro parastais uzņēmumu ienākuma nodoklis Īrijā. Lēmumā netiek prasīts atgriezt jebkādus ienākumus, ko abi uzņēmumi guvuši procentu veidā un ko varētu saistīt ar "galvenā biroja" darbību.

Komisija var likt atgūt nelikumīgi piešķirtu valsts atbalstu par desmit gadu laikposmu, skaitot no dienas, kad Komisija 2013. gadā iesniedza pirmo informācijas pieprasījumu. Tādēļ Īrijai ir jāatgūst no *Apple* nesamaksātais nodoklis par laikposmu no 2003. gada par kopējo summu aptuveni 13 miljardi eiro, kā arī procenti. Summa, ko *Apple Operations Europe*, nepamatoti pārvirzot peļņu "galvenajam birojam", nav nomaksājis nodokļos, ir apmēram 50 miljoni eiro. Pārējo daļu veido nepamatotā *Apple*

Operations Europe peļņas pārvirzīšana "galvenajam birojam". Atgūšanas laikposms beidzas 2014. gadā, jo no 2015. gada *Apple* mainīja savu struktūru Īrijā, un uz to vairs neattiecas 2007. gada nolēmums.

Nesamaksāto nodokļu summa, kas Īrijas iestādēm ir jāatgūst, tiktu samazināta, ja citas valstis pieprasītu *Apple* maksāt lielākus nodokļus par peļņu, ko par šo laikposmu ir iegrāmatējuši uzņēmumi *Apple Sales International* un *Apple Operations Europe*. Tas varētu notikt gadījumā, ja, ņemot vērā Komisijas izmeklēšanas rezultātā atklāto informāciju, šīs valstis uzskatītu, ka *Apple* komercriskus, pārdošanas un citas darbības būtu vajadzējis iegrāmatot attiecīgo valstu jurisdikcijā. Tas ir tādēļ, ka *Apple Sales International* ar nodokli apliekamā peļņa Īrijā tiktu samazināta, ja peļņa tiktu iegrāmatota un tai uzliktu nodokļus citās valstīs, nevis Īrijā.

Nesamaksāto nodokļu summa, kas Īrijas iestādēm ir jāatgūst, tiktu samazināta arī gadījumā, ja ASV iestādes pieprasītu *Apple* par šo laikposmu maksāt lielākas summas savam mātesuzņēmumam ASV, lai finansētu pētniecības un izstrādes darbības. Šīs darbības *Apple* veic ASV *Apple Sales International* un *Apple Operations Europe* uzdevumā, un abi uzņēmumi par tām jau veic gada maksājumus.

Visbeidzot, visus Komisijas lēmumus pārbauda ES tiesas. Ja kāda dalībvalsts nolemj apstrīdēt Komisijas lēmumu, tai tik un tā ir jāatgūst nelikumīgi piešķirtais valsts atbalsts, taču, gaidot tiesvedības iznākumu ES tiesā, tā var, piemēram, atgūto summu ieskaitīt uzticējumglabāšanas kontā.

Konteksts

Kopš 2013. gada jūnija Komisija izmeklē dalībvalstu praksi nodokļu nolēmumu jomā. 2014. gada decembrī tā paplašināja šo izmeklēšanu, pieprasot informāciju no visām dalībvalstīm. Komisija [2015. gada oktobrī](#) secināja, ka Luksemburga un Nīderlande ir piešķirušas selektīvus nodokļu atvieglojumus uzņēmumiem *Fiat* un *Starbucks*. Komisija [2016. gada janvārī](#) secināja, ka selektīvie nodokļu atvieglojumi, ko vismaz 35 daudznacionāliem uzņēmumiem (galvenokārt no ES) bija piešķirusi Beļģija saskaņā ar savu virspēļas nodokļa shēmu, ir pretlikumīgi saskaņā ar ES valsts atbalsta noteikumiem. Komisija šobrīd veic arī divas padziļinātas izmeklēšanas saistībā ar bažām, ka nodokļu nolēmumi var būt par pamatu valsts atbalsta problēmām Luksemburgā, konkrēti attiecībā uz [Amazon](#) un [McDonald's](#).

Šī Komisija ir centusies īstenot tālejošu stratēģiju ar mērķi panākt taisnīgu nodokļu politiku un lielāku pārredzamību, un pēdējā laikā ir vērojams ievērojams progress. Pēc mūsu 2015. gada marta priekšlikumiem par nodokļu pārredzamību dalībvalstīs jau 2015. gada oktobrī [ir panākušas politisku vienošanos](#) attiecībā uz automatisku informācijas apmaiņu par nodokļu nolēmumiem. Šie tiesību akti palīdzēs nodrošināt daudz lielāku pārredzamību un atturēs no tā, ka nodokļu nolēmumi tiek izmantoti kā rīki Jaunprātīgā nodokļu izmantošanā. 2015. gada jūnijā mēs iepazīstinājām ar mūsu [Rīcības plānu par taisnīgu un efektīvu nodokļu sistēmu](#): iniciatīvu virkni, kuru mērķis ir padarīt uzņēmumu ienākuma nodokļa vidi ES taisnīgāku un efektīvāku. Galveno pasākumu vidū ir sistēma, kas nodrošinātu nodokļu iedarbīgu uzlikšanu tur, kur tiek gūta peļņa, un stratēģija kopējās konsolidētā uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzes iniciatīvas atsākšanai – par to jauns priekšlikums tiks iesniegts vēl šogad. Šā gada 27. janvārī Komisija pieteica jaunu [iniciatīvu paketi, lai apkarotu uzņēmumu ienākuma nodokļa apiešanu](#) ES un pasaulē. Tā rezultātā dalībvalstīs jau ir vienojušās par to, ka tiks risinātas visizplatītākās problēmas valsts tiesību aktos, kuri ļauj izvairīties no nodokļu maksāšanas, un [paplašināta automatiskā informācijas apmaiņa un ziņošana par katras valsts nodokļu jautājumiem](#) attiecībā uz informāciju saistībā ar nodokļiem par daudznacionāliem uzņēmumiem. Tāpat ir iesniegts priekšlikums daļu no šīs informācijas darīt publiski pieejamu. Visa mūsu darba pamatā ir vienkāršais princips, ka visiem uzņēmumiem – kā lieliem, tā maziem – ir jāmaksā nodokļi tur, kur tie gūst peļņu.

Lēmumu nekonfidencialā versija ar lietas numuru [SA.38373](#) būs pieejama valsts atbalsta reģistrā [Konkurences ģenerāldirektorāta tīmekļa vietnē](#), tiklīdz būs atrisināti visi konfidencialitātes jautājumi. Elektroniskajā apkārtrakstā [State Aid Weekly e-News](#) ir apkopotas jaunākās interneta un *Oficiālā Vēstneša* publikācijas par valsts atbalsta jomā pieņemtajiem lēmumiem.

[1] Saskaņā ar toreizējo valūtas maiņas kursu.

IP/16/2923

Kontakti presei:

[Ricardo CARDOSO](#) (+32 2 298 01 00)

[Yizhou REN](#) (+32 2 299 48 89)

Sabiedrībai: informatīvais dienests [Europe Direct](#) tālrunis [00 800 67 89 10 11](#) vai [e-pasts](#)

Photos & Videos

 [picture EN](#)